

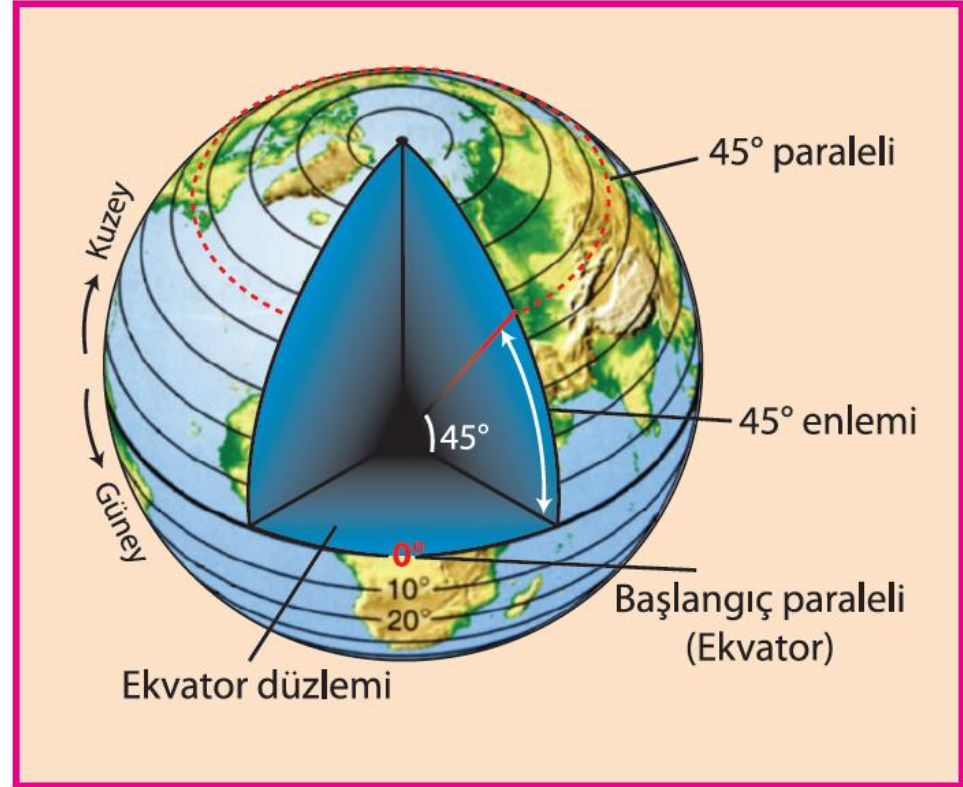
PARALEL DAİRELERİ

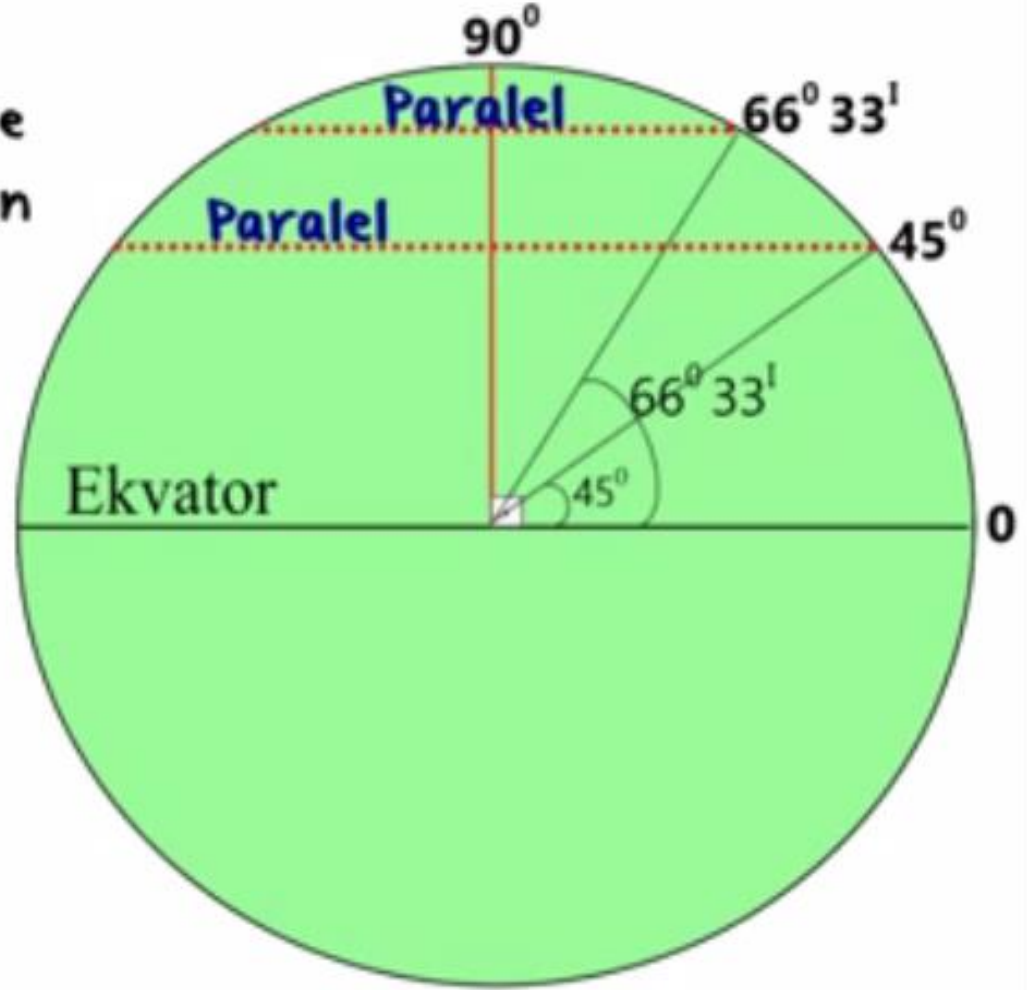
Paralel ile Enlem Aynı mıdır?

- **Enlem, bir noktanın Ekvator'a olan uzaklığının açı cinsinden değeridir. Derece, dakika, saniye cinsinden ifade edilir.**

PARALLER

Paralel : Aynı enlem derecesine sahip noktaların birleştirilmesiyle oluşan ve ekvatora paralel çizilen çemberlerdir.

PARALLERİN ÖZELLİKLERİ

90 tane kuzeyde 90 tane güneyde toplam 180 tane paralel dairesi vardır.

Kutuplara doğru gidildikçe paralellerin boyları kısalmır.

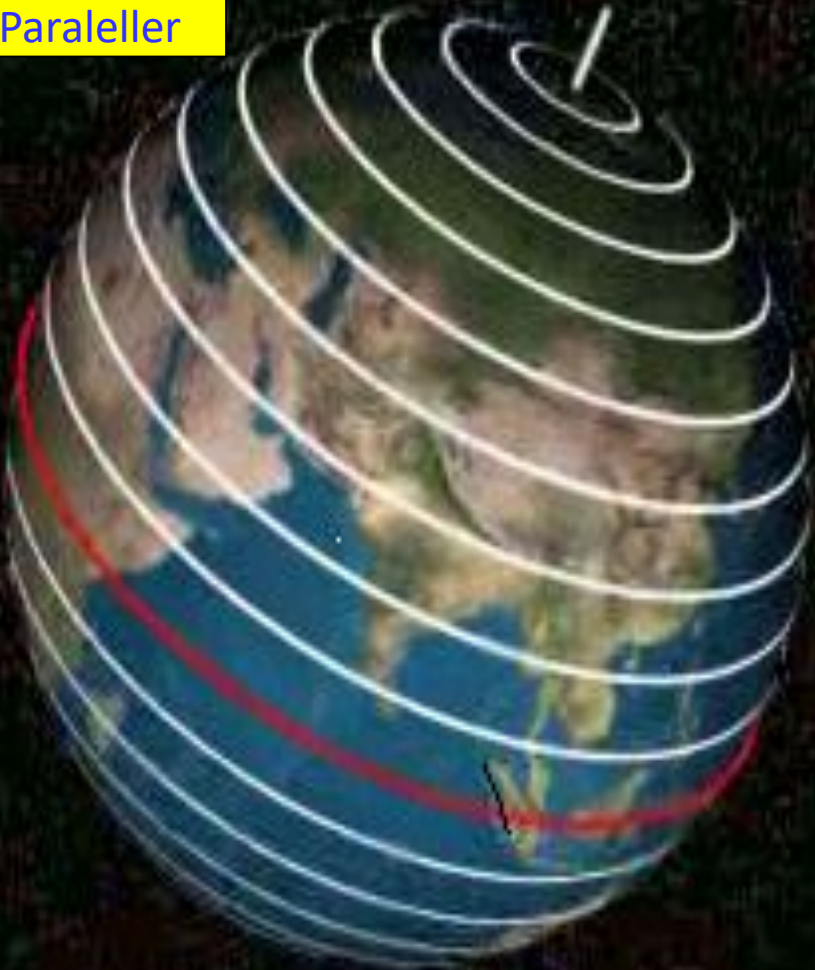
Kutuplarda nokta halini alır.

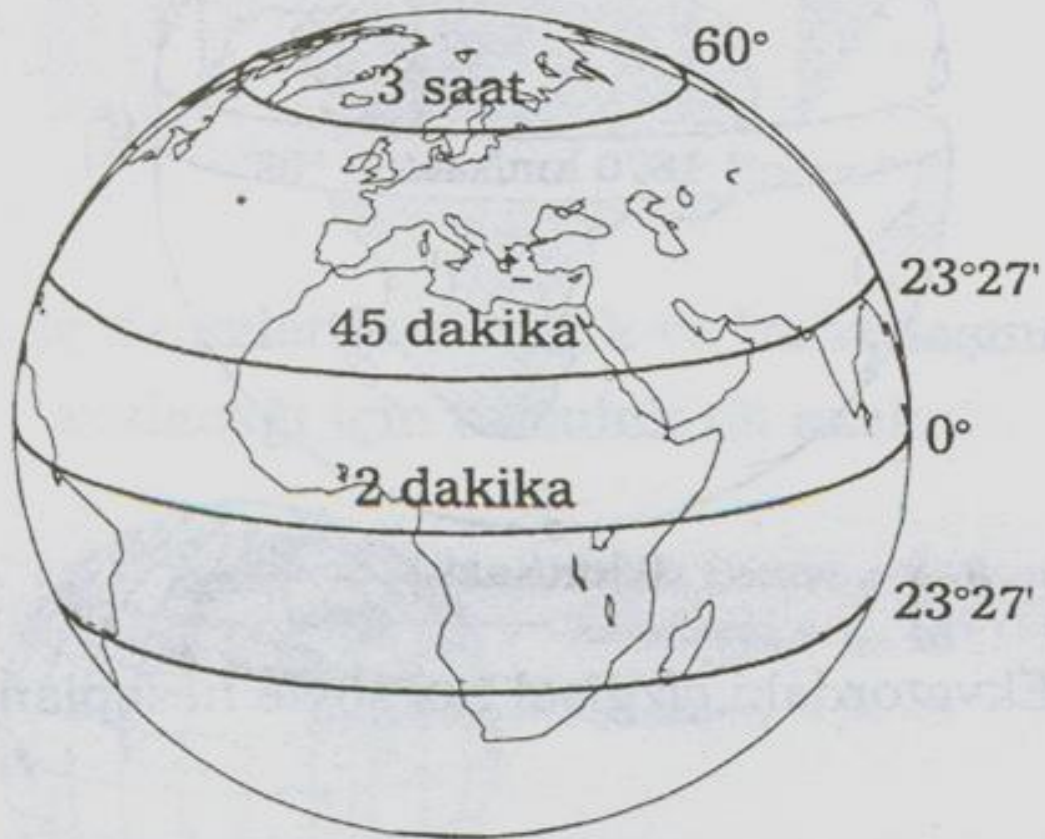
5- Paralellerin boyları ve çapları,kutuplara doğru küçülür.Meridyenlerin ise,Ekvatordan kutuplara doğru aralarındaki mesafe azalır ve kutuplarda birleşirler.

Paraleller

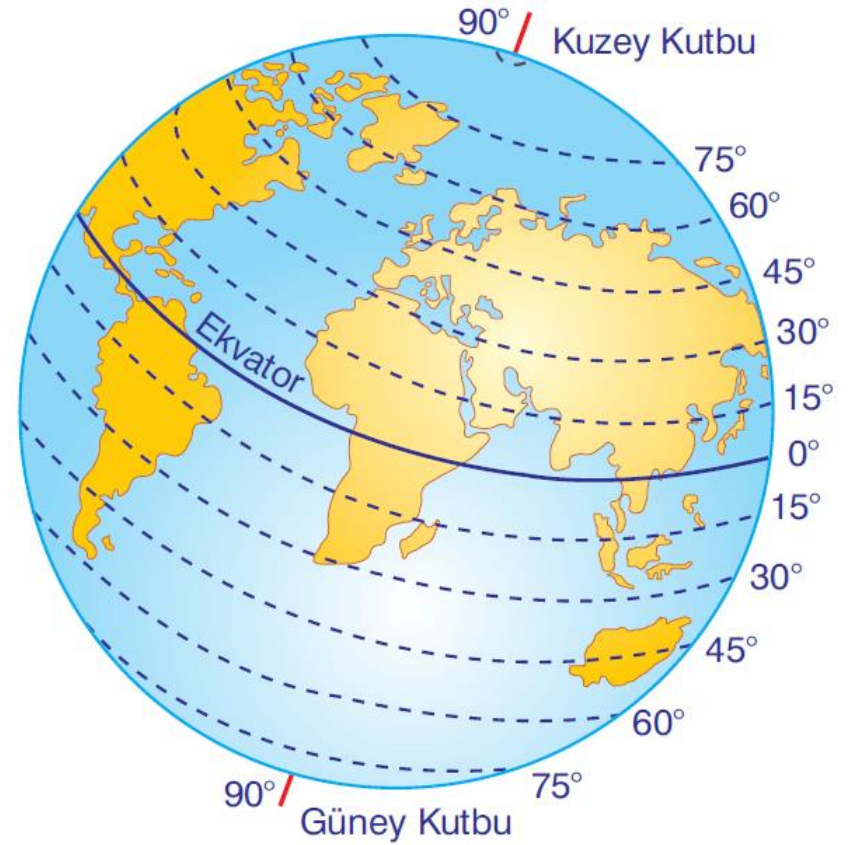
Meridyenler

Paralellerin Başlıca Özellikleri

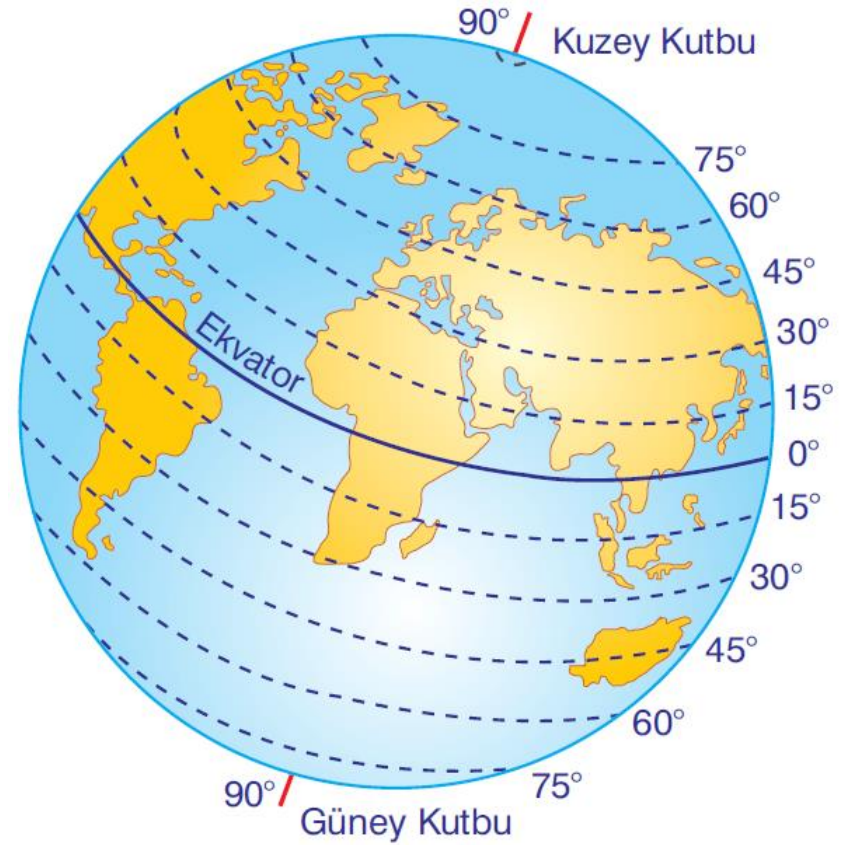
- **1. Başlangıç paraleli Ekvator olup en uzun paraleldir.**

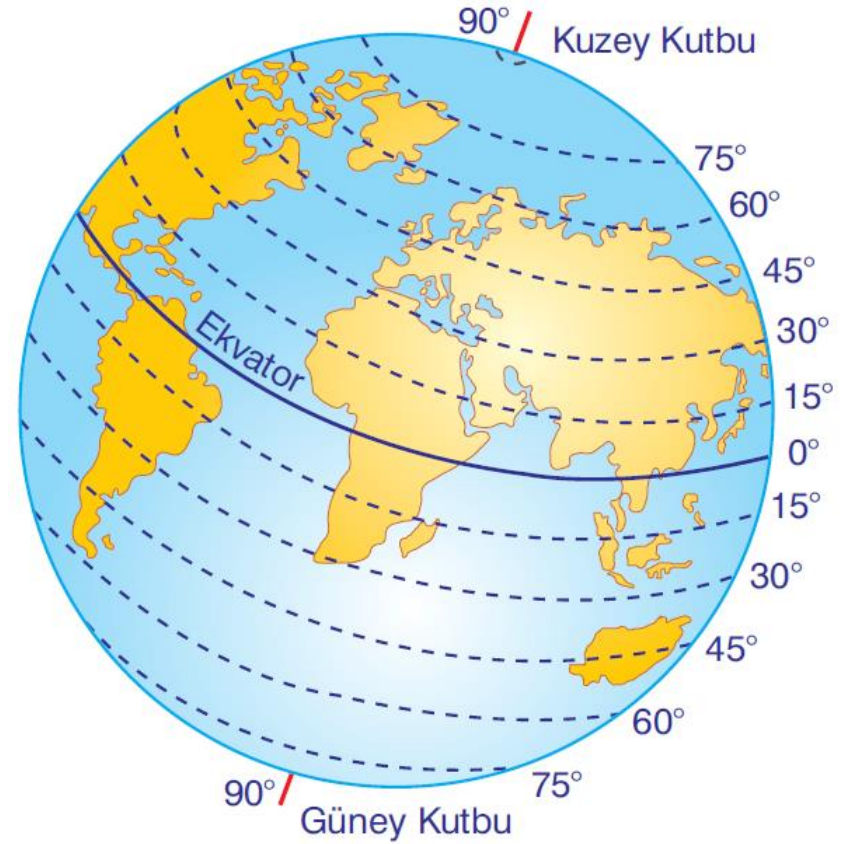
Paralellerin Başlıca Özellikleri

- **3. Ekvatorun kuzeyinde kalanlara kuzey paralelleri, güneyinde kalanlara güney paralelleri adı verilir.**

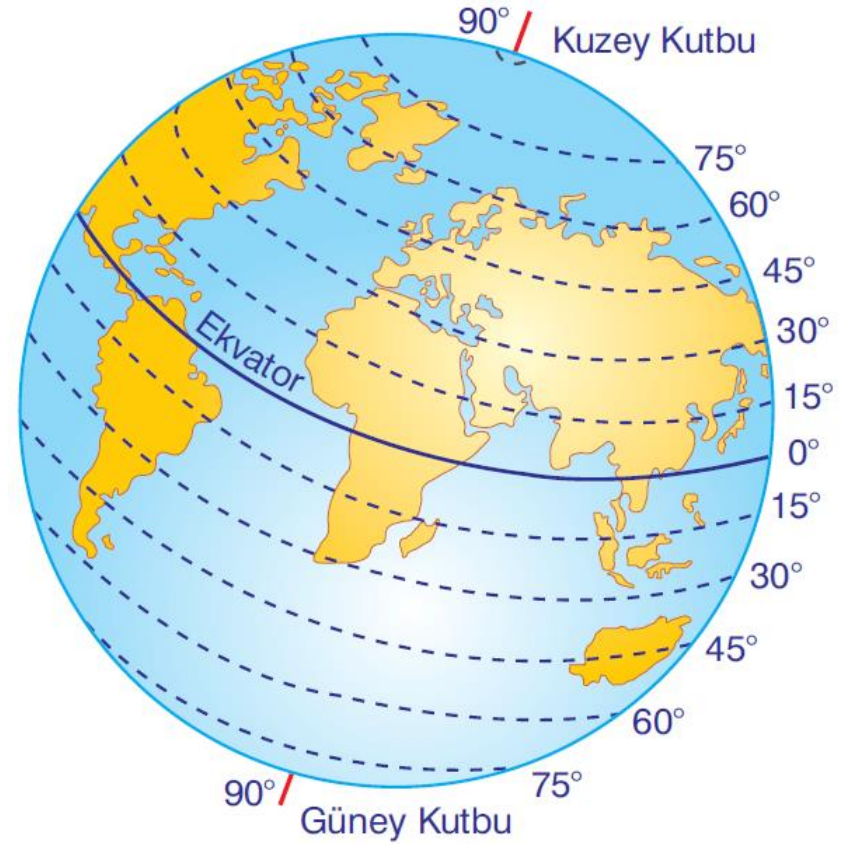
Paralellerin Başlıca Özellikleri

- **4. 90 KYK'de, 90 GYK'de olmak üzere toplam 180 tane paralel vardır. (Her dereceden 1 tane geçirilirse)**

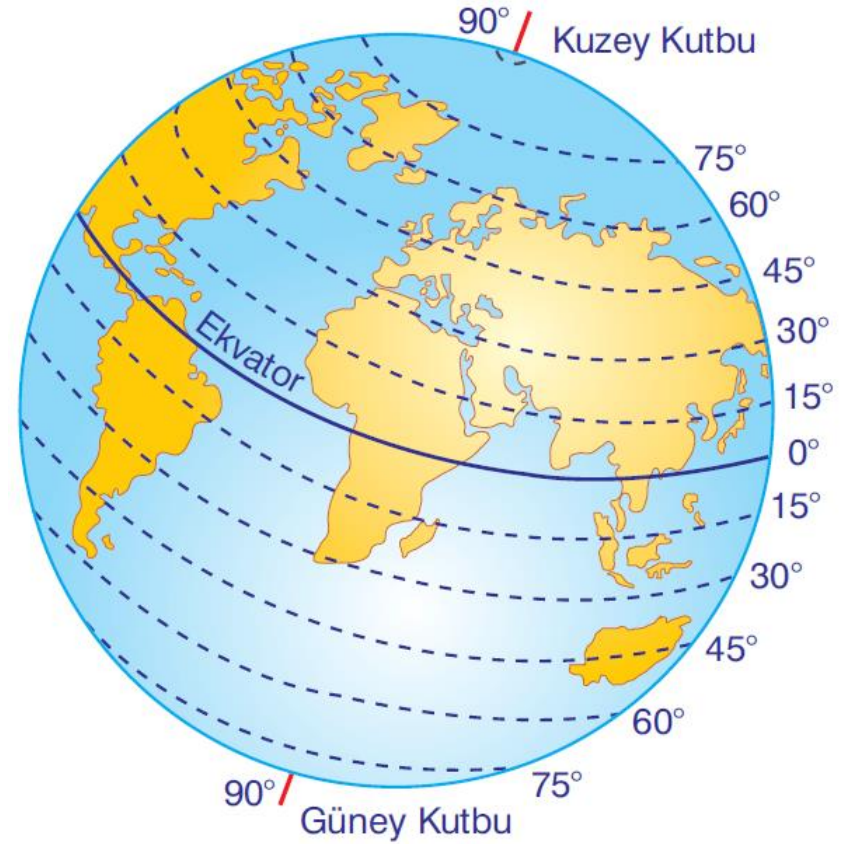
Paralellerin Başlıca Özellikleri

- **8. Uzunlukları ekvatorдан kutuplara doğru küçülürken, dereceleri büyür.**

Paralellerin Başlıca Özellikleri

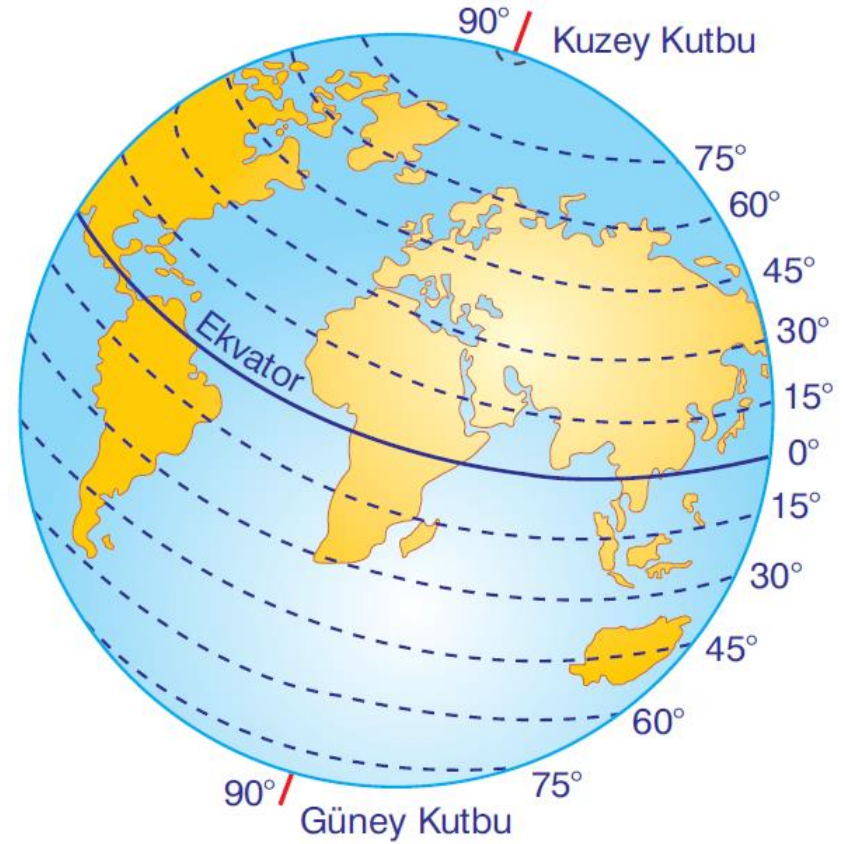
- **7. Doğu-batı uzanıışlı olup birbirleriyle kesişmezler.**

Paralellerin Başlıca Özellikleri

- *5. Ardışık paraleller arasındaki mesafe her yerde aynıdır (1° = 111 km)*

- BİRBİRİNİ İZLEYEN 2
PARALEL ARASINDAKİ
MESAFE 111
KİLOMETREDİR. ÖRNEĞİN
10 DERECE İLE 11 DERECE
PARALELİ ARASI 111
KİLOMETREDİR.

- PARALELLERİN BİRBİRİNE OLAN UZAKLIĞINI BULMAK İÇİN PARALELLER AYNI YARIMKÜREDE İSE ÇIKARMA İŞLEMİ YAPILIR. ÇIKAN SONUÇ 111 İLE ÇARPILIR.

65 DERECE KUZEY

35 DERECE KUZEY

EKVATOR
0 DERECE

- 65 DERECE KUZEY –
35 DERECE KUZEY :
30 DERECE. 30 X111
: 3330
KİLOMETREDİR.

- PARALELLER FARKLI YARIMKÜREDE İSE TOPLAMA İŞLEMİ YAPILARAK ÇIKAN SONUÇ
- 111 İLE ÇARPILIR.

30 DERECE KUZEY

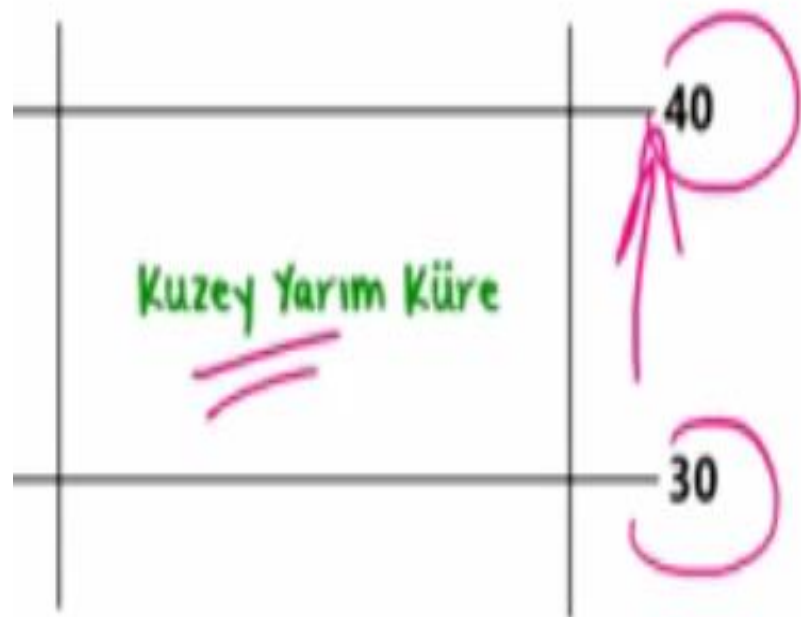
EKVATOR
0 DERECE

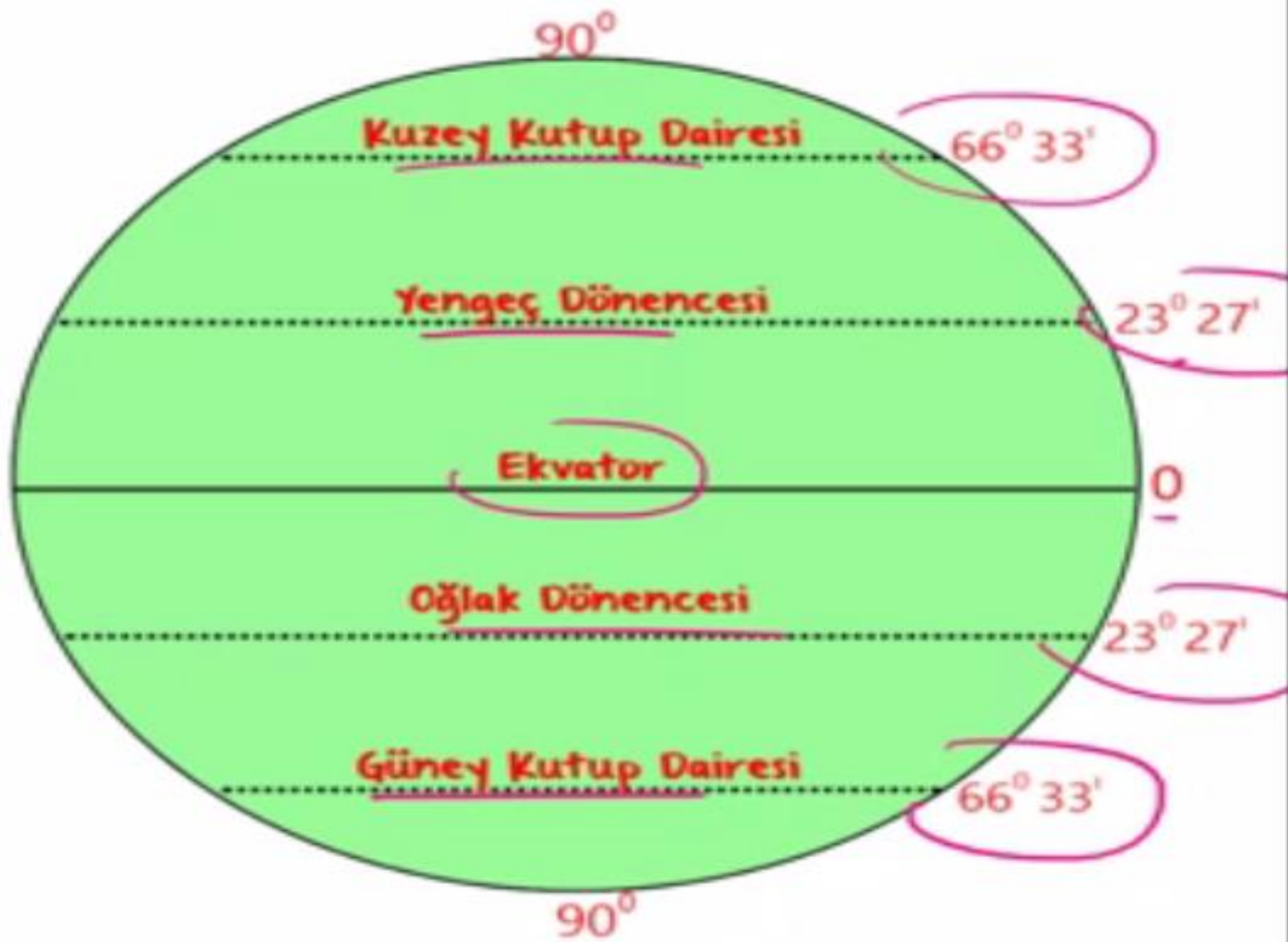
40 DERECE GÜNEY

- $30 + 40 : 70 \quad 70$
 $\times 111 : 7770 \text{ KM.}$

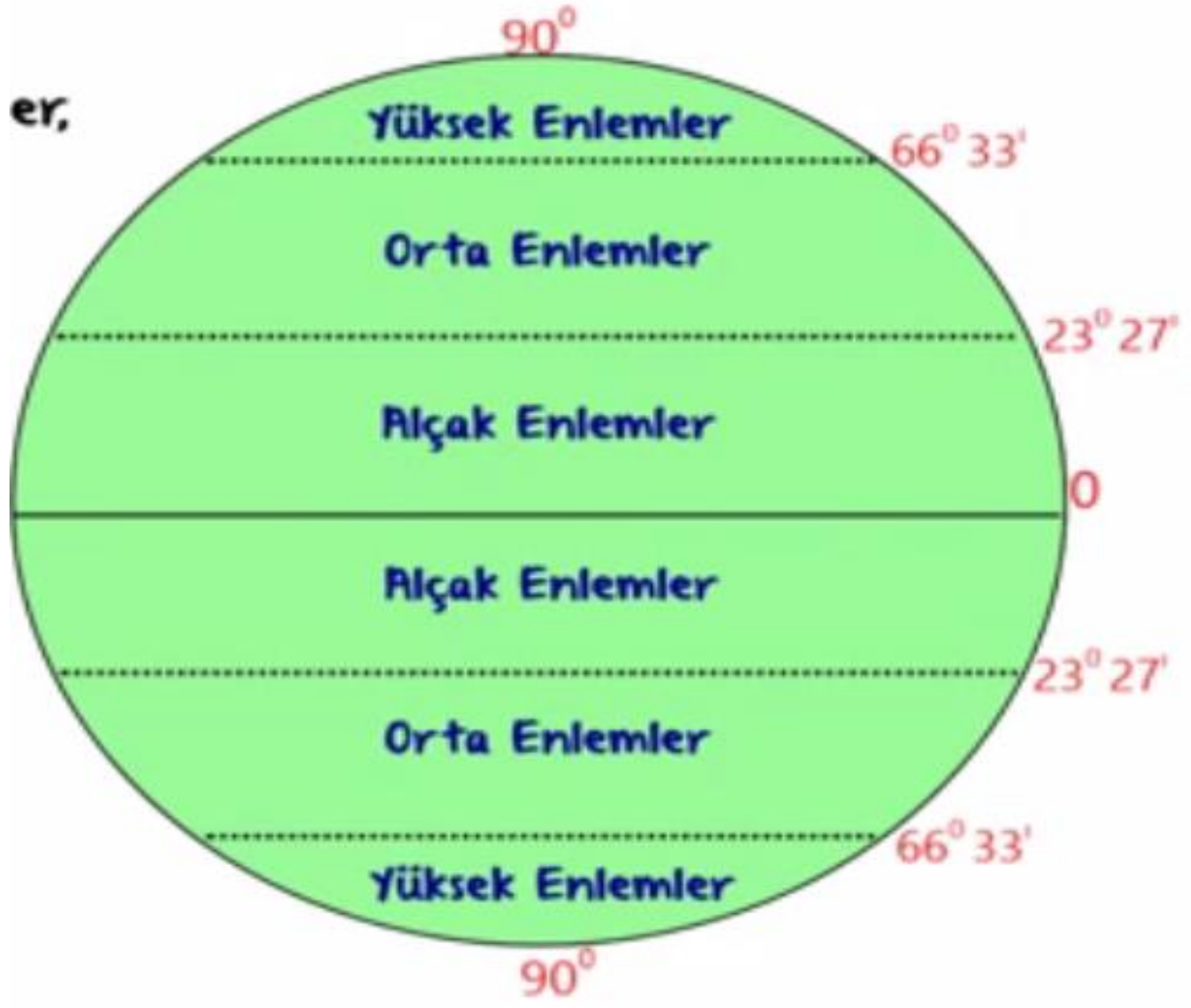

Enlem dereceleri kuzeye doğru büyüyen paraleller kuzey yarım
kürededir. Enlem dereceleri güneye doğru büyüyen paraleller güney
yarım kürededir.

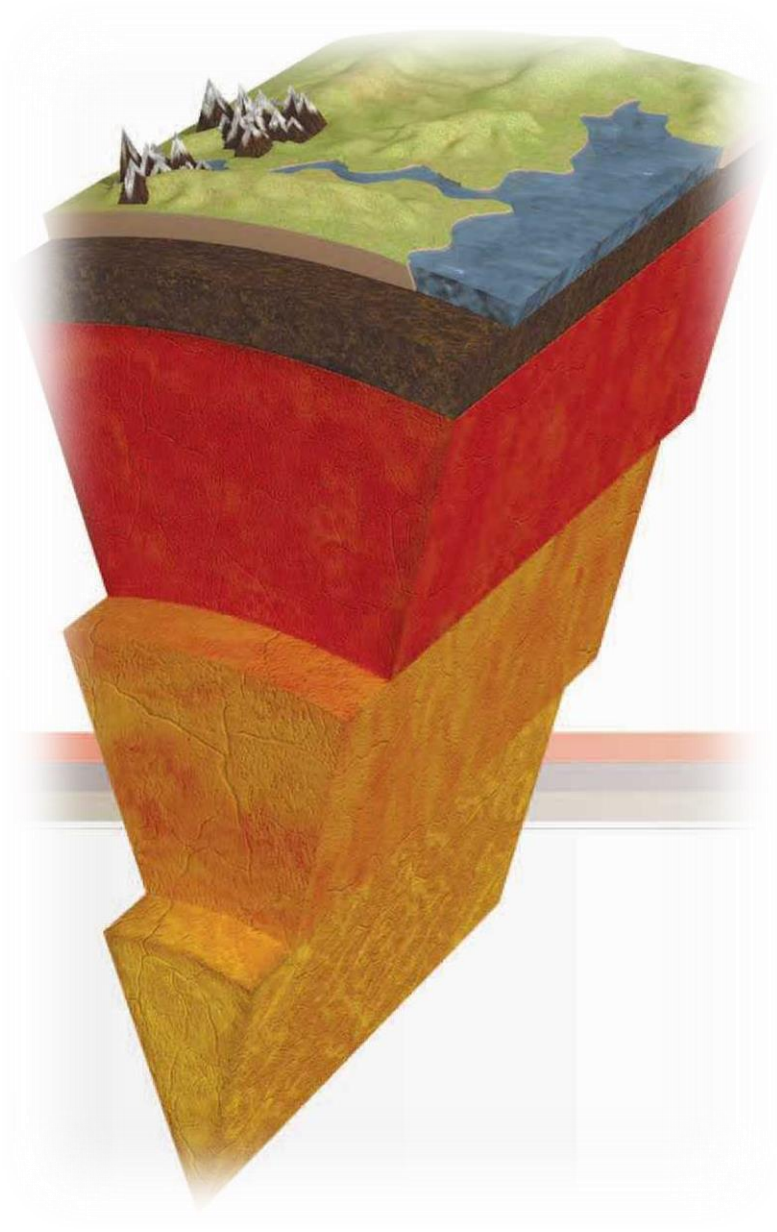

er,

- ENLEMİN ETKİLERİ :
1- YERÇEKİMİ-
DÜNYANIN DÖNÜŞ
HIZI VE GRUP VE TAN
SÜRELERİ ENLEME
GÖRE DEĞİŞİKLİK
GÖSTERİR.

- EKVATOR DANA
KUTUPLARA
YAKLAŞTIKÇA
YERÇEKİMİ
ARTAR.

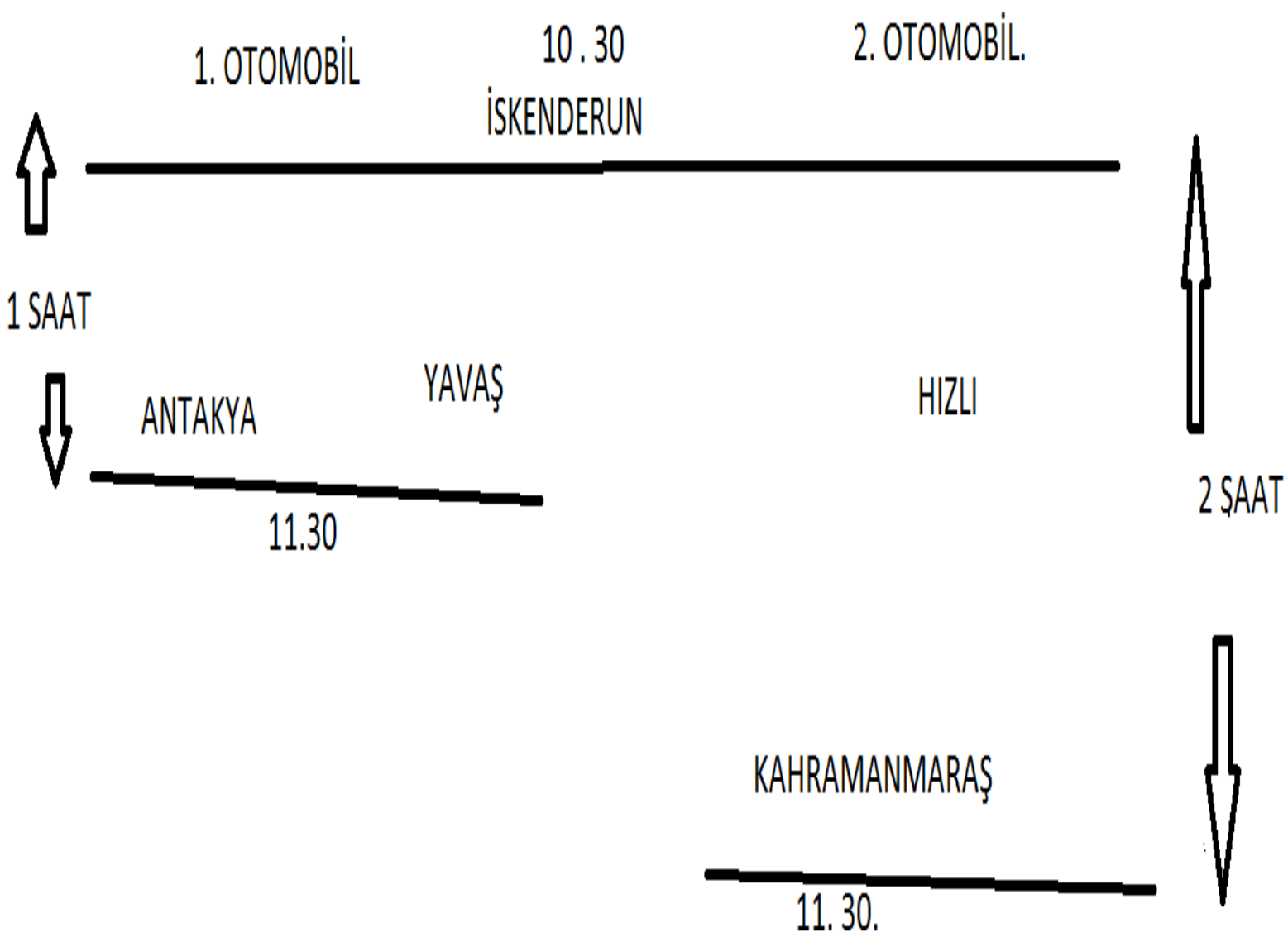
- DÜNYAMIZ
KUTUPLARDAN HAFİFÇE
BASIK OLDUĞUNDAN
YERİN MERKEZİ
KUTUPLARA DAHA YAKIN
OLDUĞUNDAN
KUTUPLARA YAKLAŞTIKÇA
YERÇEKİMİ ARTAR.

Image NASA
Image © 2007 TerraMetrics

- EKVATORDAN
KUTUPLARA
GİDİLDİKÇE
DÜNYANIN DÖNÜŞ
HIZI AZALIR.

- EKVATOR EN UZUN
PARALEL DAİRESİ
OLDUĞUNDAN EKVATOR
BİR TURLUK DÖNÜŞÜNÜ
24 SAAT GİBİ KISA SÜREDE
TAMAMLAMASI İÇİN ÇOK
HIZLI DÖNMESİ GEREKİR.

Mesafe Kısa
→ 24 Saat
Çizgisel Hız Az

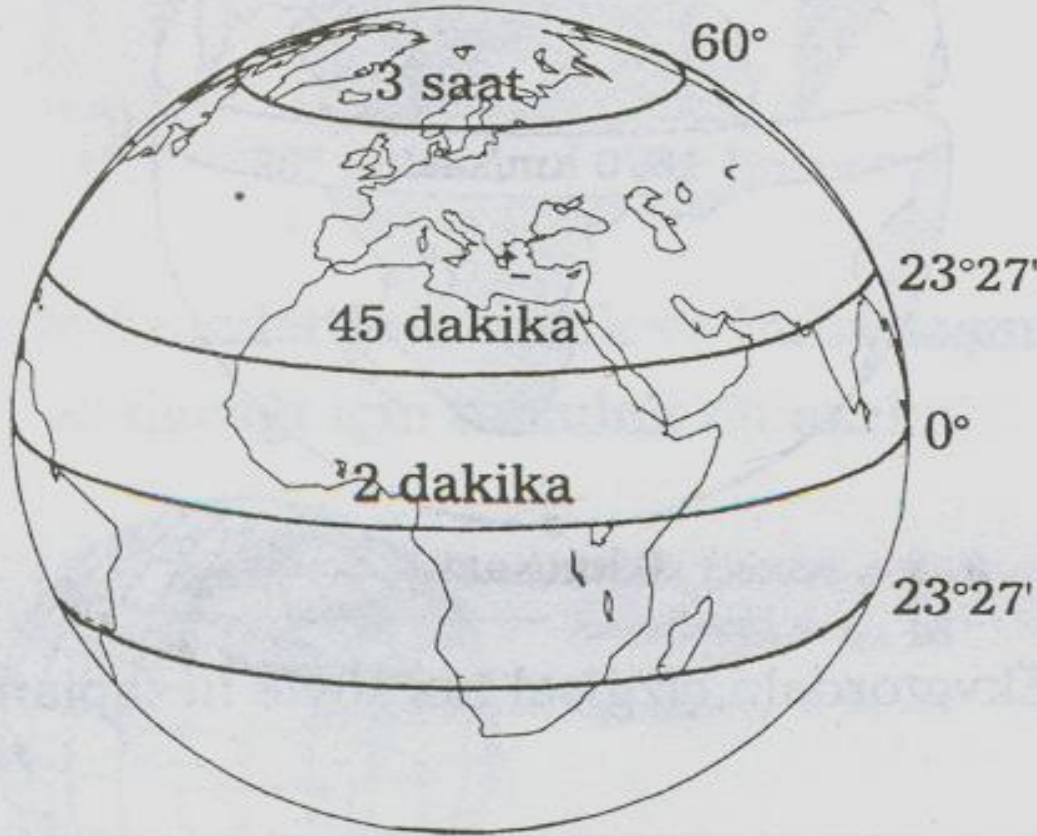
Mesafe Uzun
→ 24 Saat
Çizgisel Hız Fazla

- 5- Ekvatordan kutuplara gidildikçe çizgisel hız azalacağı için tan ve gurub süreleri uzar.

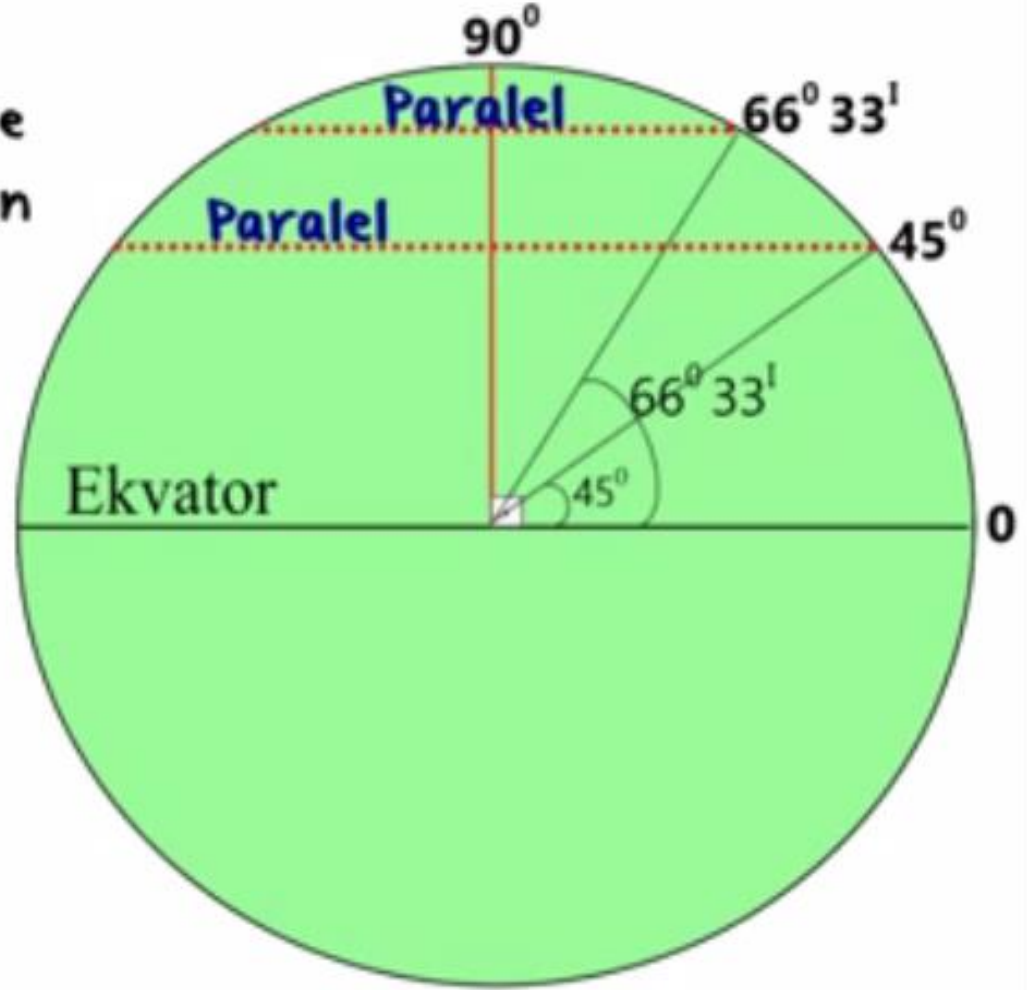
Şekil: Dünya'da bazı paralellerin tan ve gurub süreleri

- AYNI ENLEMDE
BULUNAN YERLERDE
YERÇEKİMİ –
DÜNYANIN DÖNÜŞ
HIZI VE GRUP VE TAN
SÜRESİ AYNIDIR.

- EKVATORDAN
KUTUPLARA GİDİLDİKÇE
DÜNYANIN DÖNÜŞ HIZI
AZALDIĞINDAN GRUP VE
TAN SÜRELERİ UZAR.

PARALLER

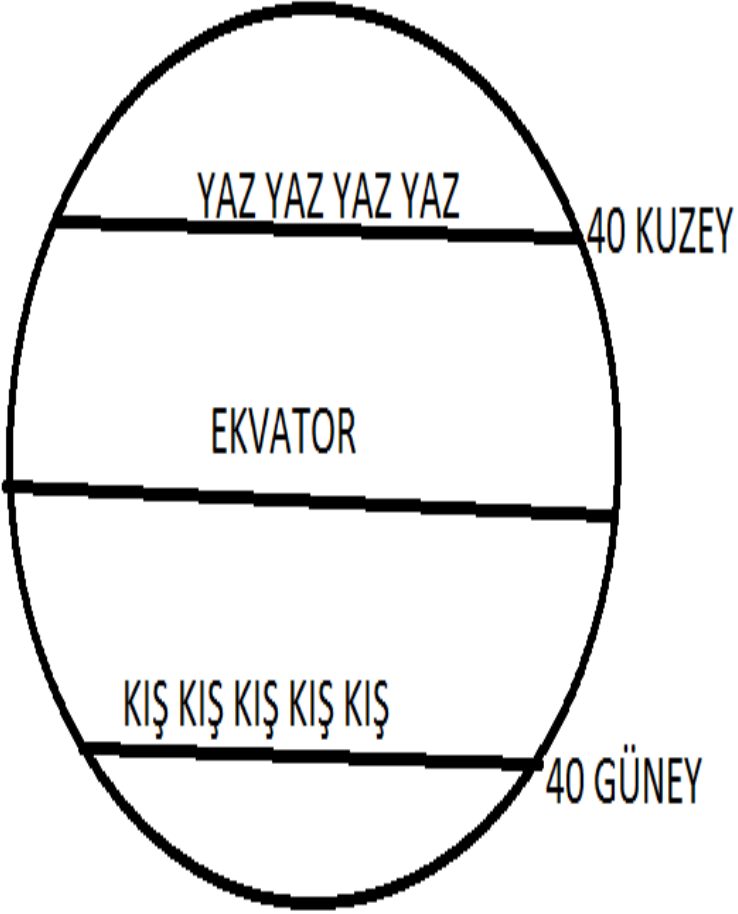
Paralel : Aynı enlem derecesine sahip noktaların birleştirilmesiyle oluşan ve ekvatora paralel çizilen çemberlerdir.

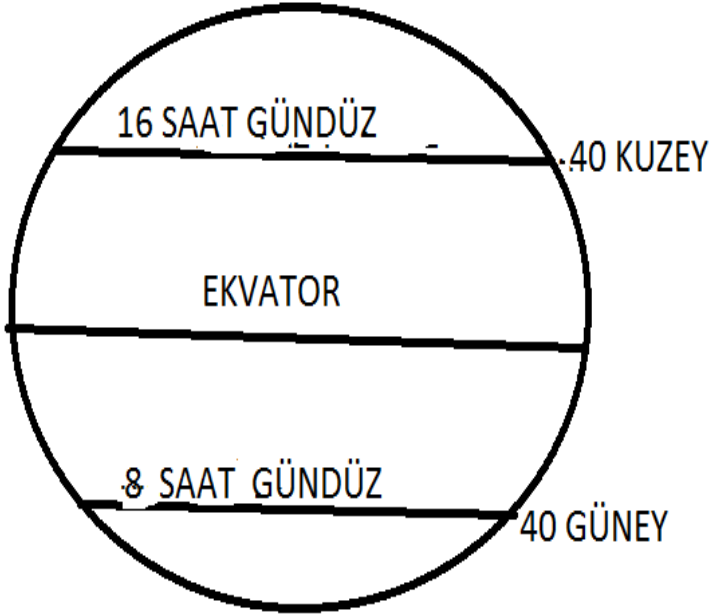
- 2- YAŞANILAN MEVSİM ENLEME GÖRE DEĞİŞİKLİK GÖSTERİR. AYNI YARIMKÜREDE OLMAK KAYDI İLE AYNI ENLEMDE BULUNAN YERLERDE AYNI MEVSİM YAŞANIR.

- FAKAT AYNI ENLEM ÜZERİNDE OLSA DA BİRİ KUZEY DİĞERİ GÜNEY YARIMKÜREDE OLAN 2 FARKLI YERDE MEVSİM SÜRELERİ FARKLILIK GÖSTERİR.

- 3 -GÜNDÜZ VE GECE SÜRELERİ DE ENLEME GÖRE DEĞİŞİKLİK GÖSTERİR.

- . AYNI YARIMKÜREDE
OLMAK KAYDI İLE
AYNI ENLEMDE
BULUNAN YERLERDE
GÜNDÜZ SÜRELERİ
AYNIDIR.

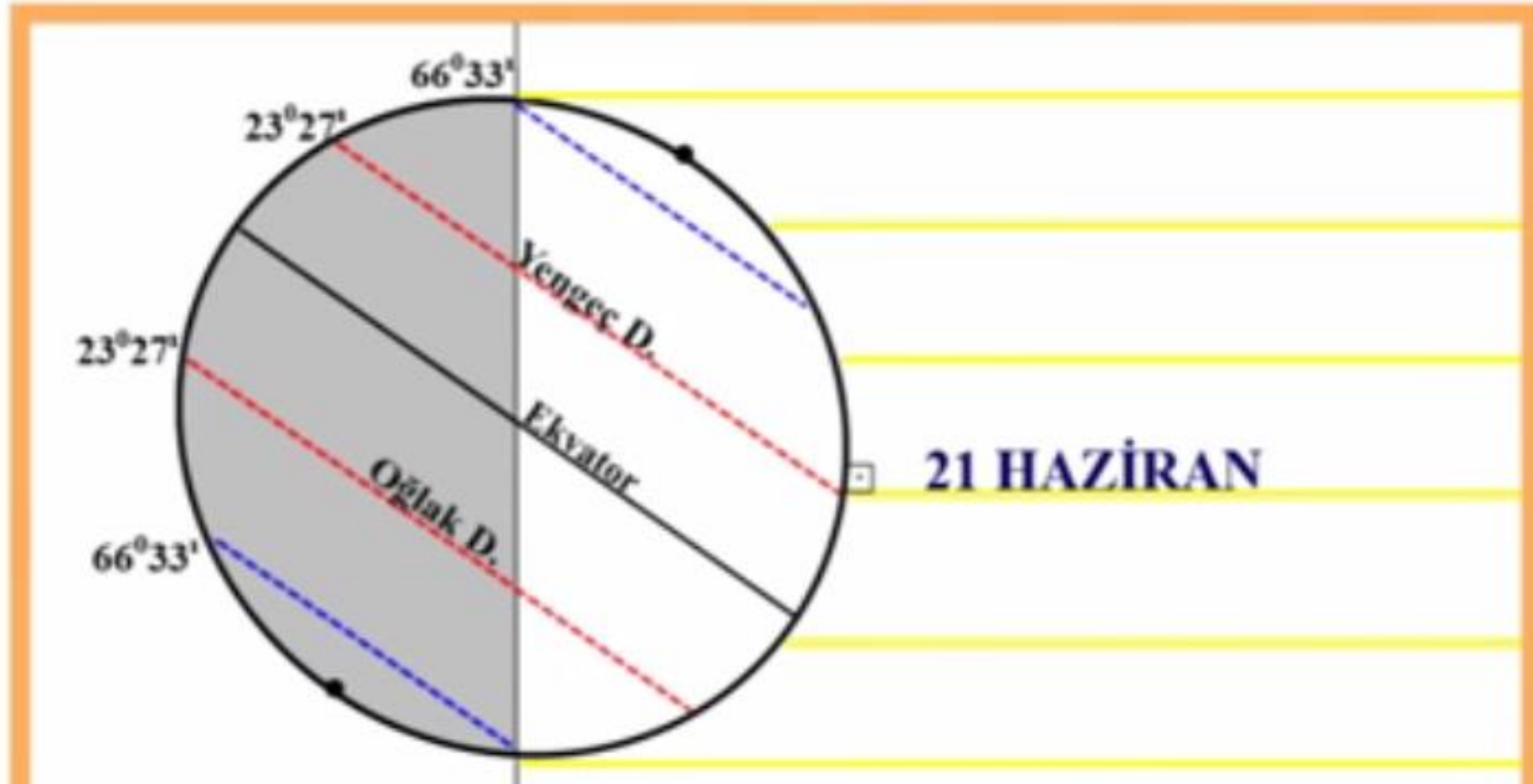

21 HAZİRAN

Güneş ışınları yengeç dönencesine dik açıyla gelir

Kuzey yarımkürede yaz, güney yarımkürede kış başlangıcıdır

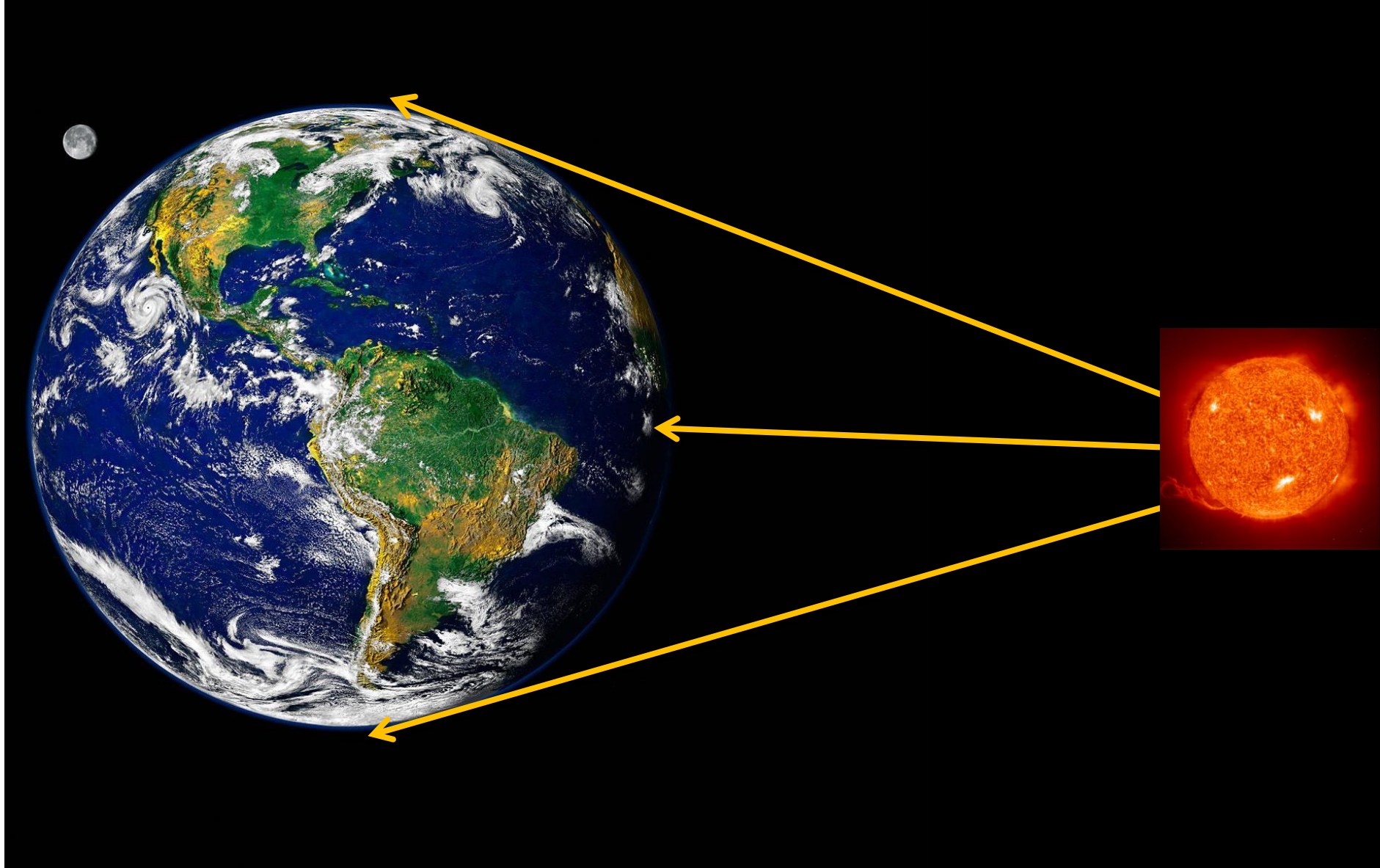

- EKVATORDAN
KUTUPLARA
YAKLAŞTIKÇA
SICAKLIĞIN
AZALMASINA ENLEM
FAKTÖRÜ DENİR.

- BU TANIMDAN ANLAŞILACAĞINA GÖRE ENLEM FAKTÖRÜ DÜNYAMIZIN ŞEKLİ VE GÜNEŞ IŞINLARININ DÜŞME AÇISI İLE İLGİLİDİR.

Dünyamızın Şeklinin Sonuçları

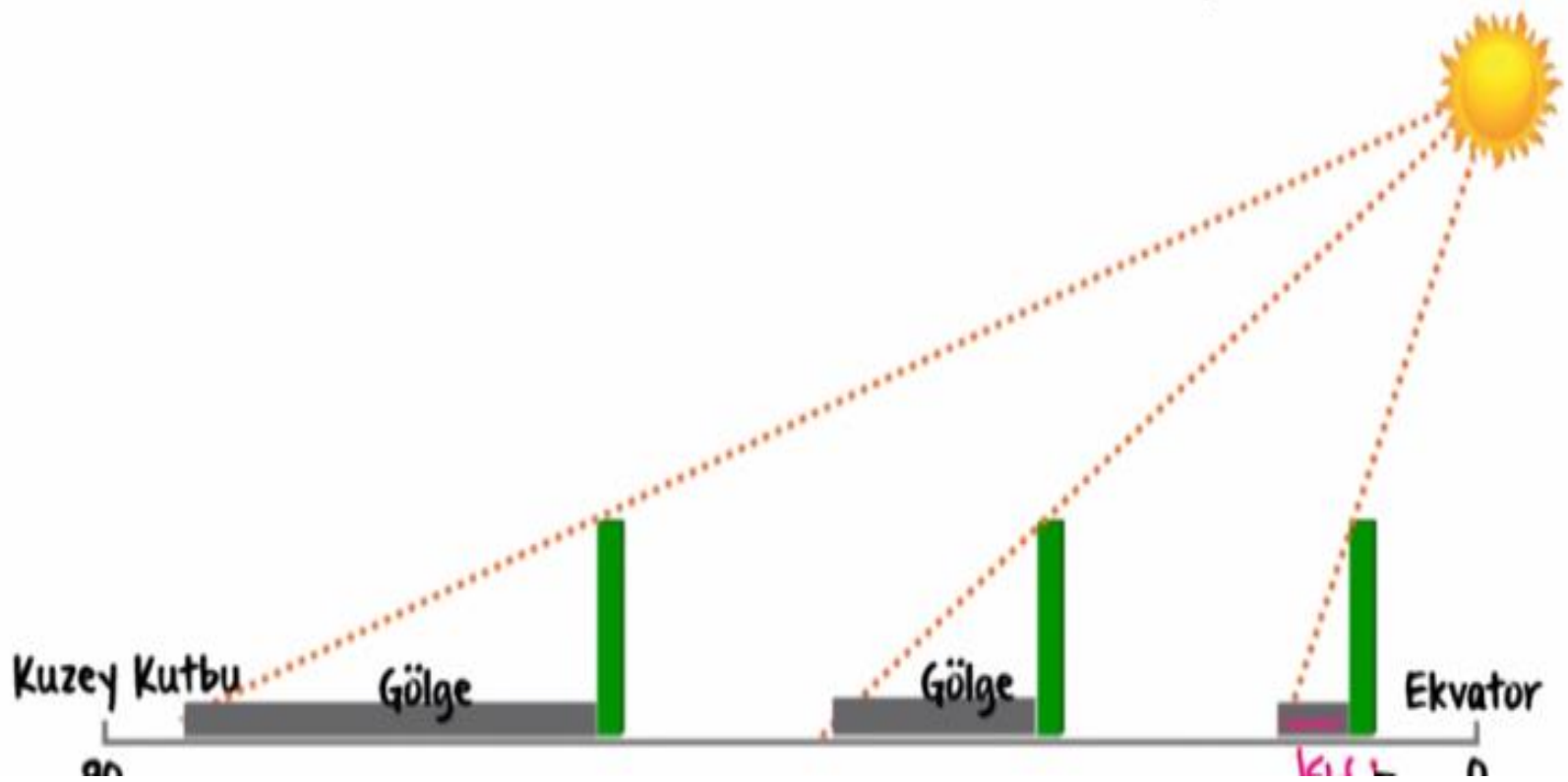
Dünyanın Küresel şekline bağlı olarak Kutuplara Doğru gidildikçe Güneşin geliş açısı daralır.

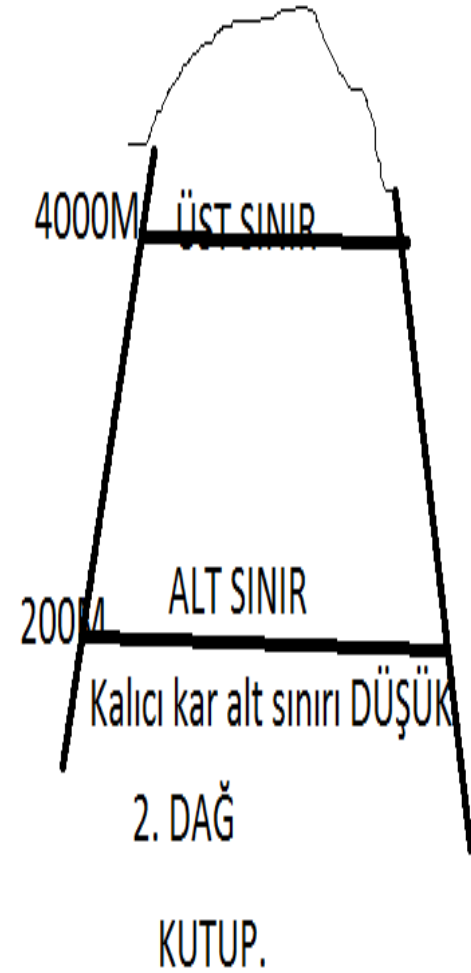
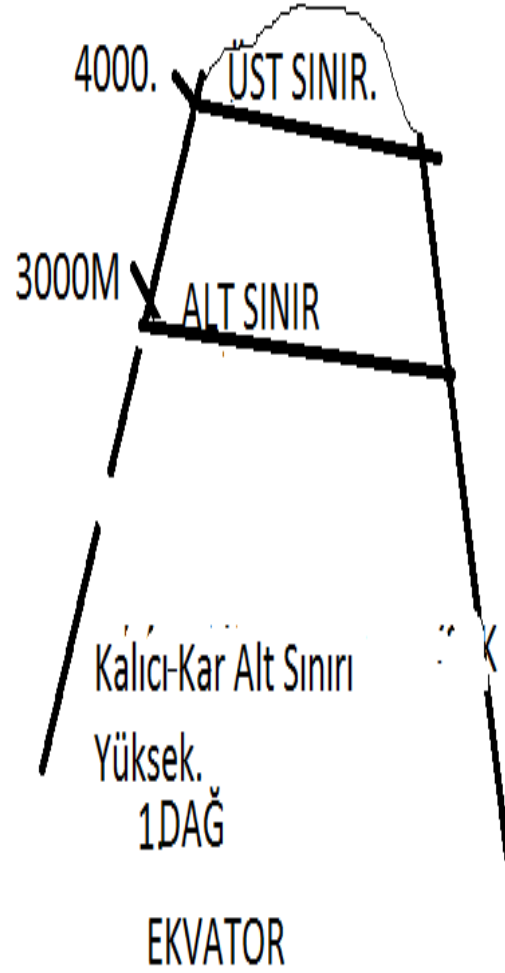
- 4- EKVATORDAN
KUTUPLARA
GİDİLDİKÇE
SICAKLIK AZALIR.

- BUNA BAĞLI OLARAK
GÖLGE BOYLARI, DENİZ
SUYUNUN TUZLULUĞU ,
KALICI KAR ALT SINIRI
TARIM ORMAN
YERLEŞMENİN ÜST SINIRI
ENLEME GÖRE DEĞİŞİKLİK
GÖSTERİR.

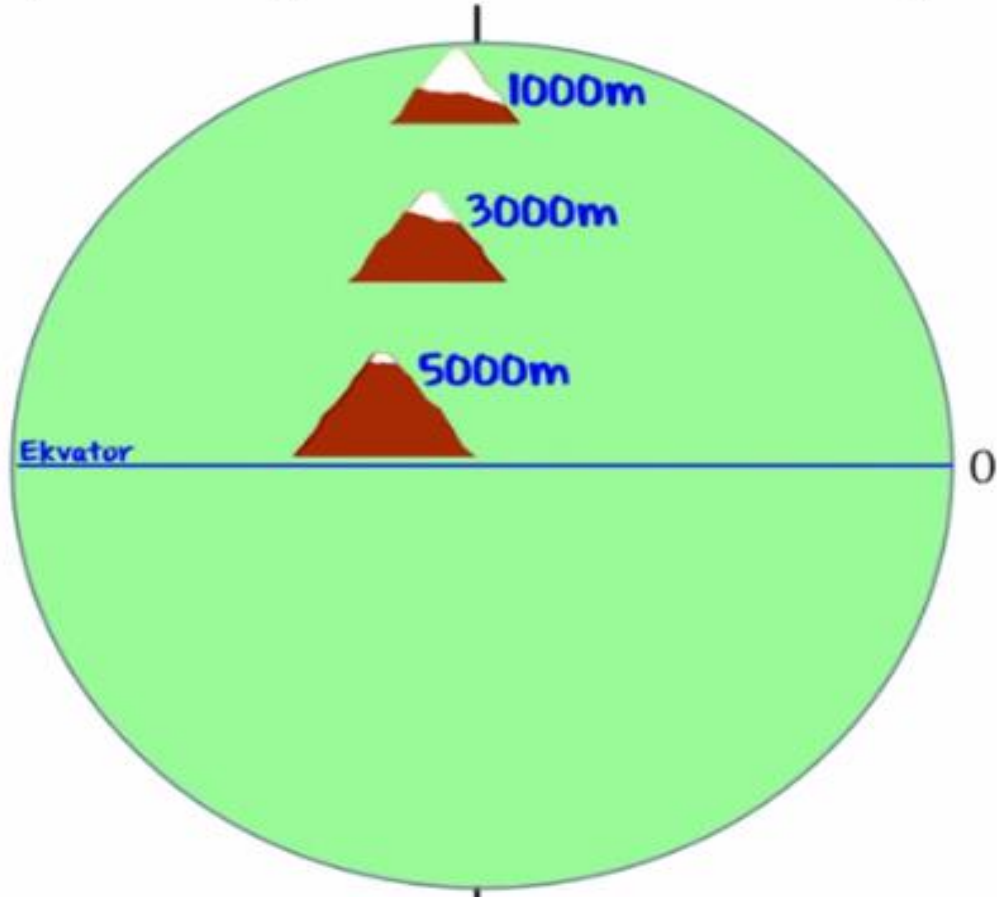
- DÜNYANIN KÜRESEL
ŞEKLİNİN SONUCU
OLARAK EKVATORDAN
KUTUPLARA GİDİLDİKÇE
SICAKLIK
AZALDIĞINDAN
TUZLULUK AZALIR.

DÜNYANIN ŞEKLİ

Küresel Olmanın Sonuçları:

Ekvatordan kutuplara doğru kalıcı kar sınırı düşer.

- ENLEMİN BİR DİĞER ETKİSİ
KUTUPLARA YAKLAŞTIKÇA
AĞAÇLARIN GENİŞ
YAPRAKLI KATTAN İĞNE
YAPRAKLI KATA DOĞRU
KUŞAKLAR ŞEKLİNDE
SIRALANMASIDIR.

